

ISKRIVE

Šolski center Kranj | september 2020 |

| <https://karte.sckr-lab.tk/> | www.sckr.si

Iskrive karte, družabnost in radovednost ...

Polonca Hafner Ferlan
in Marko Arnez

Eden največjih izzivov vsakega učitelja je, kako vzbuditi in ohraniti radovednost pri svojih učencih. Ni težko uganiti, kako je to najlažje in najpogosteje: z igro igrivo se podati v znanost – neznani svet. Po naključju ali pa tudi ne smo pri iskanju novih poti do znanja pomislili na igralne karte. Namig je bil vsekakor Smrekarjev tarok, podobe katerega navdušujejo s svojo pomenskostjo in virtuoznostjo. Kot po naključju (ali pa tudi ne) se z ustvarjanjem Hinka Smrekarja ukvarja slikar Ciril Horjak, avtor naših *Iskrivih kart*.

Iskrive karte, ki jih bomo predstavili v tej publikaciji, imajo vsaj dvojni pomen. Na eni strani

nagovarjajo k večji družabnosti in prepletanju socialnih stikov in vezi, ki jih je sodobna elektronska tehnologija močno osamila, po drugi strani pa s sedemnajstimi podobami pri »igralcih« budi radovednost, kdo so naslikane osebe. So impulzi, da se zavemo naše bogate kulturno-zgodovinske preteklosti in jo povežemo s sedanostjo. Ko smo izbirali osebe, ki bi jih upodobili, smo v prvi vrsti iskali znamenite Gorenjce, tako da med jokerji, kralji, damami in fanti težko najdemo koga, ki ne bi bil tako ali drugače povezan z gorenjskimi kraji.

Z *Iskrivimi kartami* želimo dijakom, študentom, predvsem pa vsem tistim, ki se zavedajo pomena vseživljenjskega učenja, ponuditi, da ohranjajo intelek-

tualno formo oziroma da jo gradijo in razvijajo. Zato naše karte niso zgolj karte za kratkočasenje, temveč tudi vstop v kulturni prostor, ki bo prežet s predavanji, kulturnimi dnevi, z nastopi, razstavami in tudi z zabavo. Že letošnjo jesen bodo začeli iskrive Slovenke in Slovence predstavljati ljudje, ki so se ukvarjali z njihovim delom in življenjem.

Kulturni dan na temo iskrivih kart, ki smo ga izvedli v času letošnje epidemije koronavirusa, je pokazal, da imajo dijaki željo brskati po arhivih, spoznavati in tudi sami kaj povedati o iskrivih podobah in da pri tem tudi sami postajajo iskrivi. Nekaj njihovih utrinkov bomo predstavili tudi v tem časopisu.

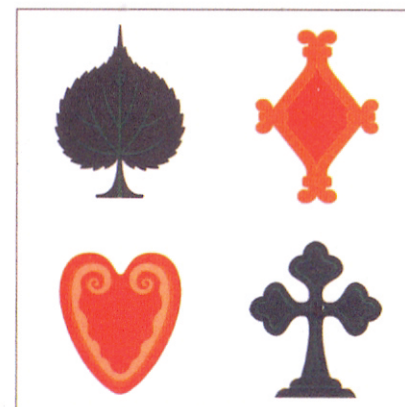
Kaj karte sploh so in kakšno mesto imajo med Slovenci, je v

svojem zapisu povedal prof. dr. Janez Bogataj, ki se je prijazno odzval našemu vabilu in bo na prvem predavanju tudi z uvodno predstavitevjo Iskrivih kart začel niz omenjenih predavanj. Za pokušino objavljamo prispevek »*Tako se ne karta pri poštenih ljudeh!*«.

K prvi izdaji *Isker* sva povabila tudi ravnateljce vseh enot Šolskega centra, da si izberejo eno podobo na karti in jo opišejo skozi svoj pogled. Vsekakor zanimivo branje.

In na koncu, čemu sploh *Iskrive*. Namenjene so vsem, ki so jih pritegnile *Iskrive karte*, predvsem pa vsem tistim, ki vstopajo skozi vrata Šolskega centra Kranj in se sprašujejo, le kakšne karte krasijo stene šolske avle.

ISKRIVE KARTE

Iskrive karte krasijo tudi šolsko avlo.

Hiša iz kart

*Človek, postavi si hišo iz kart,
kakor vsi drugi ljudje,
tvoja družina bo v hiši iz kart
karo, pik, tref in srce.*

*Karo skrbi za denar in blago,
pik ti razumno svetuje,
srčeva dama te greje v nočeh,
tref pa ugled ti dviguje.*

*Mi vsi prebivamo v hiši iz kart,
vselej se vračamo vanje,
kadar iz mrzlega vrveža cest
spet nas prikličejo sanje.*

*Človek, postavi si hišo iz kart,
kaj, če jo veter podre -
brez iluzij se živeti ne da
in brez laži tudi ne.*

Svetlana Makarovič: Večerni šansoni, Založba Sanje, 2014

Znanje je med modrostjo in nevednostjo

Zapeljevanje z znanjem

Polonca Hafner Ferlan

»Vsi ljudje stremijo k vedenju, in sicer po svoji naravi.« (Aristotel, Metafizika, 984a21)

Ob nešteti opredelitvah človeka in njegovega bivanja je ena najprepričljivejših, da je človekovo bistvo v njegovi želji po vedenju, njegovi zvedavosti, saj ga od prvega vdihava do zadnjega izdihava zanimajo stvari okrog njega. Tako naj bi bilo.

Čas, v katerem smo se znašli, je čas, ki ga v svojem podivjanem hitenju bolj kot kdaj koli do sedaj polnijo sprenevedanja, polnesnice in vulgarizmi. Vse to izvira iz nevednosti, bi rekli stari Grki, in ko vsakodnevno

ugotavljamo, da se mnogi trudijo pregnati še tisti um iz družbe, kar ga je ostalo, da bi se lahko polastili tistega, česar še nimajo, nas čas, v katerem živimo, sili in opozarja, da se moramo ponovno (vedno znova in znova) ustaviti in pomisliti o poti, ki je pred nami. Se poglobiti vase in pogledati v svet. Pogledati nazaj, da bomo videli naprej. Biti sam in se srečavati z drugimi. In to početi neprestano.

Šolski center Kranj v okviru projekta Center za svetovanje in vrednotenje znanja zaposlenih Gorenjske 2016 – 2022, ki ga vodi Ljudska univerza Jesenice z Ljudsko univerzo Kranj, Bi-

otehniškim centrom Naklo ter Ljudsko univerzo Škofja Loka, posveča posebno pozornost vključevanju odraslih v vseživljenjsko učenje ter izboljšanju njihovih sposobnosti, ki jih potrebujejo zaradi potreb na trgu dela, večje zaposljivosti in mobilnosti ter osebnega razvoja in delovanja v družbi. Ravnamo se po načelu 8 ključnih kompetenc Sveta Evropske unije (18.12.2006), ki jih opredeljujejo kot kombinacijo znanja, spretnosti in odnosov v danih okoliščinah, ki jih človek potrebuje za osebno izpolnitev in razvoj, dejavno državljanstvo, socialno vključenost in zaposljivost na trgu dela.

Odraslim nudimo brezplačno svetovanje in vrednotenje znanja, njihove usposobljenosti, pomagamo pri načrtovanju osebnega izobraževanja, pri učenju in motivaciji za učenje, načrtovanju »kariere« in izdelavi »portfolija«.

Organiziramo predavanja, pogovore in delavnice z gosti iz znanosti, športa, umetnosti in vsakdanjega življenja, s katerimi skupaj odkrivamo, da je znanje vrednota, zavezana razsvetljenjski ideji, vrednota, ki izhaja iz moči razuma. Imenujemo jih Srečanja. Danes, ko se dogaja preobrat, da čustva prevladujejo nad razumom in s tem postajajo vse bolj prodajan

artikel, s Srečanji vstopamo v ožji in širši lokalni prostor, da bi imenovali odnos med novo poetično podobo sveta - nimam časa - in arhetipom, ki drema na dnu vsakega posameznika – kako sem človek.

S Srečanji še posebej spodbujamo tiste vedoželjneže, ki zaradi različnih vzrokov niso zaključili formalnega izobraževanja, želja po pridobitvi izobrazbe pa je še vedno prisotna.

Znanje med modrostjo in nevednostjo bomo na prihodnjih predavanjih in delavnicah iskali skupaj pri številnih znanstvenikih in umetnikih, ljudeh, ki so s svojim delom in vztrajnostjo, predvsem pa

genialnostjo premikali meje mogočega. Pri tistih, ki so nam znani in nepoznani, pri tistih, zaradi katerih mi ne bi bili, kar smo. Na prihodnjih Srečanjih se bomo srečali z Almo Karlin, Edvardom Rusjanom, Angelo Piskernik, Josipom Plemljem, Pavlo Jesih, Ivano Kobilca, Jakobom Aljažem in še mnogimi pomembnimi drugimi. Predvsem tistimi, ki so tako ali drugače vezani na naš gorenjski prostor.

Tako se ne karta pri poštenih ljudeh!

Prof. dr. Janez Bogataj

V eni od številnih ilustriranih mesečnikov Ilustracija, ki je izhajal od 1929 do 1931 v Ljubljani, je bila objavljena tudi celostranska s fotografijami, ki prikazujejo

liko števil, povezani so bili z astrologijo in razumeli so jih le posamezniki. Vse to je bilo povezano s pravadnimi tradicijami okultnega. Do današnjega časa se je ohranilo, list poročila, različne

arabski osvajalci, podobno kot je to bilo tudi s šahom, ki so ga prinesli v Španijo in na Sicilijo. V 15. stoletju so zaradi popularnosti karte začele izdelovati že prve delavnice v Italiji (viri: Vittor

bil tarok predvsem zelo resna igra odraslih, s strogimi pravili igranja in tudi obnašanja.

V Sloveniji so igrali tarok najprej s Platnikovimi kartami. Medtem ko je bil tarok

upodobitvami Cirila Horjaka, ki prikazujejo pomembne osebnosti v razvoju Gorenjske ter njihov prispevek k zgodovini Slovenije.

Tarok seveda ni edina

lindra, v kloster šla! Za srčnega kralja pa: Srce našga psa! In za križ: Križ kraž...! Zadnji dve leti osemletke in potem še zlasti vsa štiri leta gimnazije in študija na fa-

igranju s kartami. Ta članek mi je še kot otroku pokazala moja ljubljanska babica, saj je vedela, da doma pogosto *kvartamo* ali *tarokiramo* (tako smo rekli kartanju) in me je s tem hotela opomniti na nepravilnosti, ki lahko privedejo do nekdanjega razumevanja iger s kartami, ki so jih imenovali *hudičeve podobice*. Vendar vprašanje ni bilo v njihovih upodobitvah, ampak v stranpoteh, ki so jih take igre lahko povzročile. To ne pomeni le goljufij, ampak tudi številne nesrečne zgodbe z razprodajo premoženja ali popolne finančne propade. Igre s kartami so bile in so v Sloveniji kljub temu predvsem izjemne oblike družabnosti, opredmetenje komunikacijskih povezav, oblike preživljanja prostega časa in še bi lahko naštevali pozitivne značilnosti, v kolikor niso bile povezane z igranjem za denar, kar je vodilo v hazardiranje. Če se ozremo v zgodovinski razvoj tega družbenega in kulturnega pojava, ugotovimo, da je bila privlačnost igranja s kartami vedno zelo velika. Ne le igranja, ampak tudi vedeževanja. Igralne karte so bile pogosto del čaranja in prerokovanja, sličice na papirju ali lesu, simboli in znamenja pa so imeli velik pomen v inicijacijskih obredih, izražali so simbo-

poznano že od 14. stoletja v Franciji.

Seveda je zgodba o igralnih kartah še starejša, čeprav jo pogosto spremlja več različnih hipotez. Edino splošno sprejeto mnenje pritrjuje, da je pradomovina igralnih kart osrednja Azija. Od tod naj bi se širile na Kitajsko, v Korejo in Indijo. Proti Evropi pa so se širile čez Afganistan, Perzijo in Arabijo. Na Kitajskem se igralne karte prvič omenjajo v času dinastije Tang (618 – 906), nekateri drugi viri pa pravijo, da so jih "izumili" šele leta 1120. Vse te in še nekatere azijske karte se močno razlikujejo od evropskih. Prva omemba kart v Evropi sega v leto 1299. Uporabljali so jih najprej za vedeževanje in prerokovanje, šele pozneje tudi za igranje. Leta 1377 se v italijanskem Viterbu omenja vzhodnjaška igra s kartami *naib*, ki je poleg italijanske *tarocchi* (od tod tudi ime za tarok) ena najstarejših iger s kartami. Italijanski in s tem evropski tarok naj bi temeljil na indijski mitološki simboliki. Hindujski bog Ardhanari je namreč upodobljen s čašo, mečem, žezlom in prstanom na roki. Podobni simboli so značilni tudi za stari evropski tarok, namreč čaša, meč, žezlo ali gorjača in kovanec. V Evropo so ideje kart verjetno prinesli

priljubljenosti kartanja je močno nasprotovala Cerkev, kar pa njihovega razvoja ni ustavilo, ampak so se razvile različne vrste igre tarok, ki se razlikujejo po številu kart, barvah in simbolih. Tako so se postopoma razvili trije sistemi ali vrste kart: *italijansko-španske* z 52 kartami, *nemške* z 32 do 36 kartami in *francoske* z 52 do 56 kartami. Vsi trije sistemi imajo tudi različne simbole in barve. V deželah Avstro-Ogrske, h katerim je sodila tudi Slovenija, se je igranje taroka uveljavilo zlasti v 19. stoletju, tudi po zaslugi odlične delavnice za izdelavo igralnih kart Piatnik, ki deluje še danes na Dunaju. Podjetje Piatnik je poleg standardne podobe posameznih kart začelo ponujati na trgu tudi posebne tematske motivne serije, ki so povelečevale zgodovino monarhije, vse do prikazovanja spolne in erotične motivike, kar je bilo dostopno le izbranim družbam. Igra tarok se je močno razširila med Madžari, Avstrijci, Francozi, Italijani, pri Nemcih pa med Bavarci. Avstrijci so prilagodili madžarski sistem igranja z 78 kartami in so uvajali igranje s 54 kartami. Ta način je bil splošno sprejet tudi na Slovenskem, kjer je igra tarok dobila izrazito družabni značaj, za razliko od ostalih, pri katerih je

v Ljubljani izdelovala je priljubljene *najfinejše umivne kavarniške tarok karte*, ki so bile po mnenju kvartopircev kakovostno primerljive s Piatnikovimi. Tovarna je med letoma 1910 in 1912 natisnila posebne tematske karte *Slovanski tarok*, ki jih je naslikal odličen slovenski slikar *Hinko Smrekar* (1863 – 1943). Te karte je leta 1916, skupaj s kartami *Slava* in *Primorka*, avstrijska oblast prepovedala zaradi *neprikrite panslovanske podobe*.

Leta 1945 je arhitekt in slikar *Boris Kobe* (1905 - 1981) v nemškem taborišču Dachau narisal karte Taboriščnega taroka kot slikarsko interpretacijo človeških usod, grozot in zlobe. Leta 1996 je izšel v Ljubljani prvi tematski *Slovenski tarok*, ki ga je narisal slikar *Matjaž Schmidt* (1948 - 2010), motivika pa predstavlja pomembne osebe iz slovenske zgodovine in njeno kulturno dediščino. Leta 2016 je *Andreja Završnik* zasnovala in oblikovala poseben tematski blejski tarok v posebni darilni škatli pod naslovom *Podobe Bleda*, ki ima zlasti značaj turističnega spominka posebne vrste. Iz tega zgoščenega pregleda je razvidno, da ima izdajanje kart za igro tarok bogato zgodovino tudi v Sloveniji. Sedaj se jim pridružujejo še *Iskrive karte* z odličnimi

navedem vsaj še igre *nemi, marjaš, šnops* in *poker*. Vse te sem spoznal v mladosti, saj je bila naša hiša močno kvartopirska, čeprav je neka soseda mojemu očetu nekoč zabrusila: *Kvartopirci ne bodo videli nebeškega kraljestva!* Navdušen kvartopirec je bil tudi moj stari stric, pisatelj Franc Saleški Finžgar (1871 – 1962), s katerim sem preživel mojih prvih 15 let. Poleg pogostega popoldanskega kartanja med tednom se je ob nedeljah popoldne zbrala družina njegovih prijateljev (*Stanko Cajnkar, Vilko Fajdiga, Jože Košir, Maks Miklavčič, Janez Oražem*) in so navdušeno tarokirali. V ta namen so imeli posebno kvartopirsko mizo, ki je bila pravokotna in na straneh so bili predali za vsakega od štirih kvartopircev. Naša družina je stanovala v spodnjem nadstropju in vsako nedeljo popoldne je nenormalno bobnelo, saj so v nadstropju nad nami neusmiljeno polagali dlani s kartami na površino igralne mize. Pogosto sem se v nedeljskih popoldanskih urah pripravljaj za ponedeljkove šolske obveznosti in mi je to ropotanje delalo kar precej težav. Dobro so se slišali tudi občasni vzkliki ob polaganju določenih figur ali barv na mizo. Ob polaganju pika so npr. zavpili: *Piko-*

ce nam je uredil razsvetljavo z žarnico, obešeno pod mogočno krošnjo jabolka čarjeviča in tako so minevali naši počitniški dnevi. Seveda pa nismo spoznavali le vseh podrobnosti igre tarok, ampak so nas starejši naučili, kako je treba skrbeti za karte. Te so morale biti kar najbolj "tekoče", kar pomeni, da se med igranjem niso smele zatikati. Zato jih je bilo treba občasno umiti z vodo ali očistiti s sredico belega kruha in potem potresti s smukcem, da je bilo igranje z njimi spet kar najbolj tekoče ...

Ob taroku in drugih igranjih s kartami ne smemo postavljati na prvo mesto razmerja med poštenostjo in goljufijo, tudi ne videti možnosti za hazardiranje, ampak predvsem žlahtne možnosti komunikacij med kartami in igralci. Karte namreč s svojimi motivi in vizualnim jezikom lahko tudi izobrazujejo o različnih osebnostih in vsebinah. Navsezadnje so najboljši dokaz temu poslanstvu prav *Iskrive karte*. 5

Josipina Turnograjska

1833 - 1854

3. Ma

Upodobitev na karti

Na karti je upodobljena Josipina Turnograjska. Njeno podobo pokriva roza plašč, na katerega je prišit bel kožuh, na glavi pa ima tudi rdečo krono. Obraz ji lepša par prečudovitih modrih oči ter njene ustnice dopolnjuje češnjevo rdeče ličilo. Njena ušesa pa okrašujejo zlati uhani. Lase ima spete v pleteno figo. Josipina na obeh straneh slike v levi roki drži rožo z rdečim cvetom in trnom, ima tudi ostre zelene liste. Na zgornji interpretaciji v desni roki drži dnevnik, ki ga krasi podoba zlate rože, na kateri je v sredini rdeč dragulj. Dnevnik ima pozlačene kote. Roko krasi tudi prečudovit zlat pr-

stan z rdečim draguljem. Na spodnji upodobitvi pa v desni roki drži list z napisom: "Zmiraj krasna je narava". Za njeno podobo pa lahko opazimo gore, za katerimi ali vzhaja ali zahaja prečudovito sonce.

V čem kaže nemirni duh, zvedavost, vztrajnost in iskrivost osebe na karti?

Nemirni duh se kaže v tem napisu "Zmiraj krasna je narava", v tem, da so v ozadju gore in sonce ter vrtnica, ki jo ima v roki. Vztrajnost se vidi v tem, da drži vrtnico za trnje in je ne spusti. Zvedavost se kaže v knjigi, saj jo je zanimal slovenski jezik, in v bizarnih dodatkih, barvah in njeni gosposki obleki. Iskrivost se kaže z njeno držo, ki je vzvišena. Prstana

na spodnji sliki še nima, drži pa napis Zmiraj krasna je narava, pozneje pa ima prstan in drži knjigo, kar kaže, da je bila pred poroko in po njej iskriva ljubiteljica slovenske besede in narave.

Katere značilnost iz življenja upodobljenke je predstavil avtor kart Ciril Horjak?

Rdeči cvet v njeni roki je eden najsodobnejših simbolov za ljubezen, strast, željo in moč. Izraža iskrena in močna občutja in je nedvoumno sporočilo. Pesem "Zmiraj krasna je narava" je bila objavljena leta 1852, v njej pa opisuje naravo v različnih letnih časih in je njeno najbolj znano lirično delo. Sonce upodablja poletje, ki je njen najljubši

letni čas. Takrat se je tudi spoznala z Lovrom Tomanom. Knjiga v njeni desni roki predstavlja znanje. Učila se je latinsko, italijansko, grško in nekatere slovanske jezike, matematiko, zgodovino, zemljepis in verouk. Kljub zaprti poti do uradne izobrazbe je bila za žensko nadpovprečno izobražena. Naučila se je tudi igranja na klavir in komponiranja. Odprta knjiga kot sama predstavlja širjenje obzorja, odpiranje novih svetov, odkrivanje novih svetov in neznanega. Naslikana je na srčevi karti zato, ker je pisala v literarnem gibanju romantika. Gorovje za njenim hrbtom predstavlja njeno domače okolje, saj je živela pod hribi.

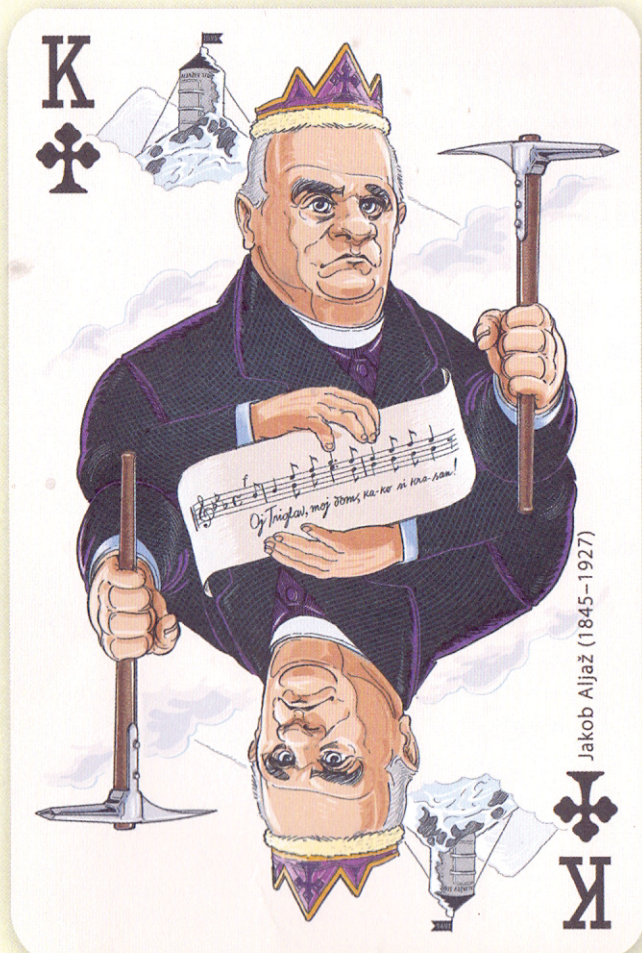
Jakob Aljaž

3. Ma

Najbolj zanimiva nam je podoba Jakoba Aljaža, saj karta vsebuje veliko različnih predmetov. Zanimivo se nam zdi, da slika prikazuje nekakšno skrito zgodbo. Na karti je prikazan Aljažev stolp, ki je postavljen na najvišji točki Slovenije, menimo,

da dva cepina upodabljata povzpenjanje slovenske literature na sam vrh. Pesem predstavlja pesnikovo ljubezen do gore ter domovine. Pesem Oj, Triglav, moj dom je bila prvič izvedena ob uradnem odprtju stolpa.

Jakob Aljaž (1845-1927)

Josipina U. Turnograjska (1833-1854)

Na Iskrivih kartah, ki smo jih v okviru projekta PanUP izdali na Šolskem centru Kranj, so upodobljene iskrive Slovenke in iskrivi Slovenci. Prav vsak od njih je v svojem obdobju pustili pomemben pečat in prispeval k razvoju znanosti in umetnosti na našem področju pa tudi širše. Zato je prav, da smo nanje ponosni in so nam za zgled.

Iskrive karte predstavljajo tudi začetek aktivnosti, povezanih s promocijo strokovnega izobraževanja in vseživljenjskega učenja, ki jih bomo v naslednjih letih izvajali na Šolskem centru Kranj. Dobro se zavedamo, da živimo v družbi znanja in vseživljenjskega učenja. Prav znanje in izobrazba sta tisto, kar nam dviga samozavest in omogoča izbiro ter spodbuja naš nadaljnji osebni razvoj.

Po drugi strani pa Iskrive karte spodbujajo druženje, zato povabite tudi svoje prijatelje na prijetno druženje ob igranju raznih družabnih iger.

Jože Drenovec, direktor ŠC Kranj

Događi Josipina, pravega vsaki je ljubila
ljubezen materinega jezika, skromna
nikoli ni utonila.

V življenje tvoje vstopil Louro je Toman,
s prihodom polepšal ti je dan,
kaj dan, življenje,
saj vzbudil ti je hrepenenje.

Pisanje pisem postal je tvoj vsakdan,
eden bolj od drugega zagnan,
napočil je ta dan,
dan, ko poroke datum je bil znan.

Višja dota Lovra je gnala,
prvega datuma poroka ni dočakala.
Vseeno poroka je prišla,
na gradu Turn srečen dan oznanila.

Za tem selitev v Gradec,
sledil je porod,
a nato hud udarec.

Josipina mlado življenje je izgubila,
za sabo dete živeti je pustila.

Kristjan Frlic, 2.b

Alma Karlin

1889 - 1950

1. Ei/Ri

Podoba na karti

Almo Karlin smo doživeli kot raziskovalko, znanstvenico, upornico in popotnico.

Na karti se popotnica kaže s kovčkom, polepljenim z imeni krajev. Njena dvignjena glava na karti simbolizira željo po novih odkritjih oz. raziskovanjih kultur, živali, rastlin ipd.

Vztrajnost je v njenem koraku oz. njeni drži.

Napis JOKER na karti simbolizira pomen Alme Karlin za vse (slovenski narod, nemški narod), lahko simbolizira njeno razmišljanje, da ni pripadala nobenemu narodu. Bila je poročena s Kitajcem (kasneje se je ločila), ki ga je učila angleščino v Celju.

Avtorja ilustracij: Dejan Pajsar, 1. Ei/Ri in Miha Čepin, 1. Ei/Ri

Alma Karlin

*Ko Alma b'la je mladih let,
se odločila prepotovati je ves svet.*

*Na pot se sama s kovčkom je podala,
potovala 8 let,
veliko izkušenj si je nabrala,
veliko mogla pretrpet.*

Rdeč krog v ozadju simbolizira Japonsko, kjer je bila leto dni. Cokle je pridobila v Indiji od moža, ki se je želel poročiti z njo. Njena oblačila simbolizirajo, kako je živela v kulturi, ki jo je spoznala. Morje na karti simbolizira tudi en način njenega potovanja.

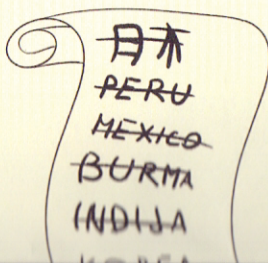
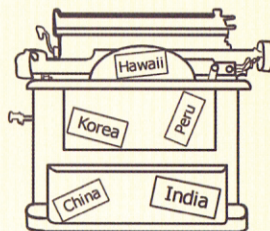
Pes je simbol njenega samostojnega in osamljenega potovanja po svetu, kot pes samotar. Pes pa lahko simbolizira tudi zvestobo prijateljice.

V čem se kaže nemirni duh, zvedavost, vztrajnost in iskrivost osebe na karti?

Njen nemirni duh se kaže po njeni postavi, ki gleda naokoli, je v stanju potovanja, hodi nekam, in njenem obrazu, kjer se vidi radovednost in resnost.

Videti je, kot da je v stalnem stanju razmišljanja, njen pogled je usmerjen v daljavo, išče nove dogodivščine.

Njena zvedavost se kaže v nalepkah na njenem kovčku, v njenih oblačilih ter v njeni postavi, ki se ne ozira naokoli. Njeno vztrajnost predstavljajo lokacije, ki jih je obiskala, ki so simbolizirane z nalepkami na njenem kovčku. Njena oblačila simbolizirajo kulture, ki jih je spoznala. Oblačila imajo izgled tujega izvora. Ptice v ozadju so znak prostosti. Oblaki in hiše spominjajo na ilustracije, ki jih je kupila in prenesla v Celje z Japonske.

Karte skozi življenje

Belma Benič, 2. AA

Moj oče je za mene pravi KRALJ, saj vedno pomaga, tudi če je težko kaj. Star je 56 let, a njegov izgled je za deset. KRALJ te tudi varuje in ščiti, kadar to potrebuje. Življenje z njim je prava radost, v njej najdeš tudi svojo modrost.

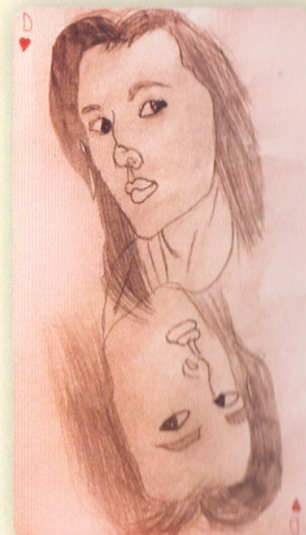
Če imaš očeta KRALJA, ti življenje ne predstavlja problema, ker je tu brez dileme.

Moja mama je prava DAMA, zato ni nikoli sama. Brez mame je težko, a ko je tu, je lepo. DAMA je lepo urejena, za njo se obrne vsaka žena. Stara je 40 let, a izgleda kot stilstika in model. Mama DAMA vedno vse naredi za tebe, le treba ji je reči vse skrite želje.

Moj brat je JANEZ pravi, vedno mi stoji ob strani. Imeti brata je zelo lepo, saj te poslušajo, ko ti je težko. JANEZ je vedno dobrega srca. Njegova radodarnost je brez meja. Pridejo tudi težki dnevi, a ko si z njim, se vse spremeni. Brata JANEZA je lepo imeti, ker ti se vedno posveti.

Moj pes JOKER nima meja, rad te ima, tudi če laja. Njegov pogled, če kaj stori, nemudoma te spremeni. JOKER te vedno reši in je pravi prijatelj.

domov odide,
hitro ozdravet si je želela,
saj po potovanju je hrepenela.

Spominke med potjo si je nabrala,
da potovanje bo v spominu obdržala.

Alma pa pravi je dokaz,
da za uspešnost je potreben čas.

Špela Felc, 1.FB

Mestna občina Kranj

se priključuje pobudi Šolskega centra Kranj, ki je v okviru evropskega projekta PanUP izdal Iskrive karte z namenom, da skozi igro svoje znanje nadgrajujemo ne glede na starost. Med podobami iskrivih Slovencev najdemo

tudi štiri pomembne Kranjčane: našega največjega pesnika **Franceta Prešerna**, izumitelja fotografije na steklo **Janeza Puharja**, mecena in razsvetljenca **Žiga Zoisa** in publicista, veterinarja in narodnega buditelja **Janeza Bleiweisa**.

Če želimo, da bo naše življenje še bolj ustvarjalno, družabno in iskrivo, naj bo tudi igrivo.

Z izvirnimi kartami se podajte na raziskovalno pot za iskrivimi Slovenci.

————— Matjaž Rakovec, župan —————

Karti življenja

Karti srce in tarok sta vladarja življenja,
a tudi še bolj pravega razpoloženja,
rad zapravljaš denar brez reda.

Ti uniči življenje in ženo vzame
in kaj boš sedaj, ukradel nazaj?

Že, a le kako, ukrasti je precej lahko.
In srce ti reče ne, pusti to.

Vladar tarok te nauči zvitosti dobrih rok,
le da odšel boš praznih rok.

Je bilo vredno ali ne?

Ena beseda ti da odgovor na vse:

Ne.

Ja.

A na koncu še vseeno izgubiš proti taroku in srcu.

Patrik Kovač, 1. Ea

Pisani čebelnjak Antona Janše

I. A

Življenjepis

- Rojen 20. maja 1734 na Breznici.
- Nadarjen za slikarstvo.
- 1766 vpisan na bakrorezno risarsko šolo dunajske slikarske akademije.
- 1770 postal cesarsko-kraljevi učitelj čebelarstva.
- Čebelaril na vrtu cesarice Marije Terezije.
- Predstavljal svoja odkritja, povezana s prevažanjem čebel na ajdovo pašo.
- Njegove čebelarске nasvete čebelarji upoštevajo še danes.

Janšev čebelarški nauk

- Spremenil je velikost in obliko panjev, tako da jih je mogoče sestaviti v bloke.
- Kranjski način umeščanja panjev.
- Čebelarjenje v lesenih panjih.
- Poslikavali so panjske končnice.
- Čebel se ne sme moriti.
- Čebele je treba voziti na pašo.
- Matica se oprashi s troji v zraku.

Janšev prispevek svetu

- Janša pripada vsem čebelarjem sveta.
- Zasnoval je prvi čebelarški patent.
- V svetu znan kot razumen opazovalec, opisovalec čebel ter utemeljitelj številnih metod.

Pregovori o čebelah

- Kar so pri čebelah piki, to so pri ljudeh jeziki.
- Dobra beseda je kot med: sladka za dušo in zdrava za telo.
- Čebela, ki si naloži preveč, ne pride domov.
- Knjige moramo uporabljati kakor čebele rože: da iz njih srkamo njihovo bistvo.

Knjige, ki jih je napisal

- Popolnoma podvučenje za vse čebelarje
- Razprava o rojenju čebel
- Nauk o čebelarstvu

Svetovni dan čebel - 20. maj

Razglasitev praznika je v okviru OZN predlagala Čebelarška zveza Slovenije.

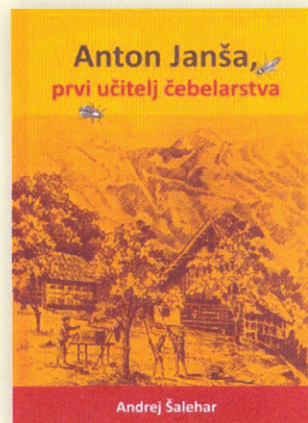
Pesmi o čebelah

- Lojze Slak - Čebelar
- Čuki-Čebelice
- Zum zum zum - Čebelja pesem
- Janko Ropret - Čebelica Maja

Medeni izdelki

Knjiga o Antonu Janši

Anton Janša, Prvi učitelj čebelarstva. Avtor: Andrej Šalehar. Knjiga je razdeljena na 11 poglavij. Vsako poglavje opisuje del Antonovega življenja.

Šolski čebelnjak SESGS

Dijaki SESGS so zrisali in v sklopu praktičnega pouka postavili učni čebelnjak v parku pred šolo. Pridobili teoretično znanje in praktično poglobljali znanje o čebelah, razvijali pozitiven odnos do čebel in spoznavali njihov pomen v naravi.

Pri Antonu Janši

Revija Slovenski čebelar

- Praktični nasveti za čebelarje
- Digitaliziranih vseh 120 letnikov revije Slovenski čebelar <https://urbanicebelar.si/>

Medeni recepti

- Medeni mafini
- Meden sirup borovih vršičkov
- Jabolčna torta z ajdo, skuto in medom
- Medeni biskvit z makom in ajdo
- Drožasti kruh z medom
- Jedi z medom od tu in tam
- Medena kraljčina žüpa
- Osvežilen ledeni čaj z lipo-vim medom

Poimenovanje čebele v različnih jezikih

- slovensko: čebela
- angleško: bee
- portugalsko: ableha
- italijansko: ape
- kitajsko: mifeng
- špansko: abeja
- slovaško: včele
- francosko: abeille
- nemško: biene
- latvijsko: bite
- poljsko: pszczola
- turško: ari

ni v čebelarstvu po njegovi prerani smrti.
 - Ob 200-letnici smrti A. Janša so čebelarji uredili spominski kotiček na Breznici, odkrili spominski kamen in priredili mednarodno spominsko proslavo.

- Medovi različnih vrst
- Medeni oblački
- Propolis
- Matični mleček
- Medena energijska tablica
- Apimix
- Cvetlični dar

se imenuje

- OŠ Antona Janša v Radovljici
- Janševe nagrade za največje dosežke na področju čebelarstva
- Čebelarско društvo
- Janšev čebeljak
- Kulturno društvo

Iskrive karte so izšle v enojnem in dvojnem pakiranju.

GG

Iskrivo leto, iskrivi prijatelji in iskrivi igralci Iskrivih kart. Vse, kar v nas prižiga iskre sreče, razigranosti in navihanosti, nas povezuje, ustvarja prijetna družjenja in trajne spomine.

Iskrive karte so povsem običajne igralne karte, a hkrati zelo posebne – na njih so liki pomembnih Slovenk in Slovencev, skoraj vsi so z Gorenjskega.

Kjer so v igri Gorenjci, je tudi Gorenjski glas, ki podpira projekt Iskrivih kart Šolskega centra Kranj.

Pazite nanje, saj so bile natisnjene v omejeni količini.

Josip Plemelj (1873-1967)

ISKRIVE
 PODOBE
 Z ISKRIVIH
 KART

Grafična mapa

Podobe Iskrivih kart so izšle tudi v obliki grafične mape.

ISKRIVE
 PODOBE
 Z ISKRIVIH
 KART

V mapi je zbranih sedemnajst grafik s podobami znanih osebnosti iz slovenske kulturnozgodovinske preteklosti. Odlikovali so jih pogum, radovednost, vztrajnost, drznost in nemirni duh, ki jih je gnal k odriivanju vedno novih obzorij.

Tako oddaljenih, da nas navdušujejo še danes.

Grafike so nastale kot podlaga za Iskrive karte, ki so izšle pri projektu PanUP. Po idejni zasnovi Marka Arneža in Polone Hafner Ferlan jih je ustvaril slikar in ilustrator Ciril Horjak, ki je na podobah izrisal značilne lastnosti in atribute teh izjemnih Slovenk in Slovencev.

Ivan Tavčar - joker

1851 - 1923

3. Ga

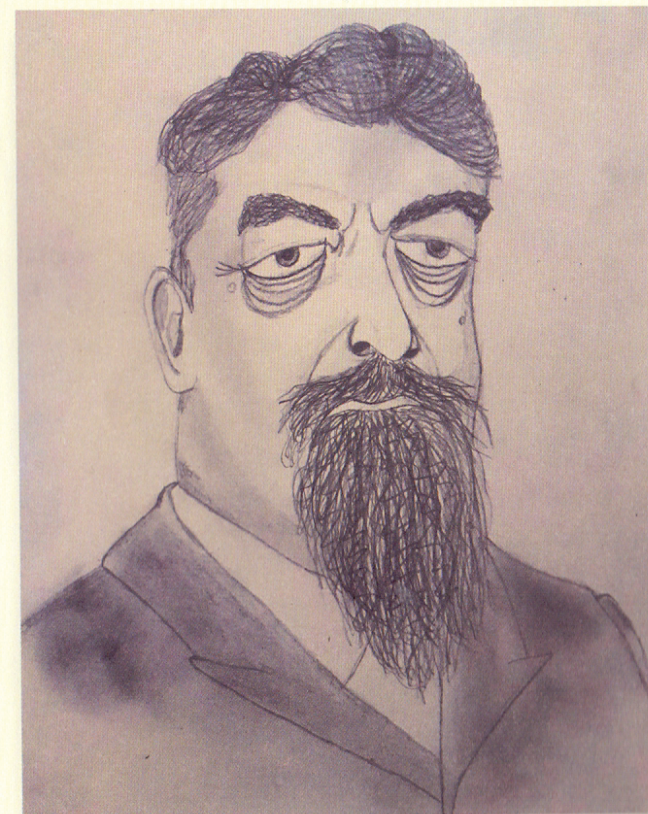
Naš profesor Marko Arnež je v sodelovanju s Cirilom Horjakom izdal set kart in sedaj se spodobi, da še mi nekaj naredimo zanj, zato smo dijaki dobili nalogo, da opišemo kakšno zgodbo iz življenja znanih Slovencev na sliki. Da bi našli te zgodbe, smo se dijaki 23. 4. 2020 odpravili na pot, dolgo kar nekaj sto tisoč kilometrov.

Potovali smo s hitrostjo nekaj megabajtov na sekundo. Uganete, kaj smo počeli? Res je, imeli smo prvi kulturni dan na daljavo. Naša razredničarka prihaja iz škofjeloškega dela Slovenije, zato smo v "obdukcijo prejeli Ivana Tavčarja". Poznamo ga predvsem po zgodovinskem romanu, bolj malo pa poznamo njegove mladostniške ljubezenske dogodivščine, se vam ne zdi?

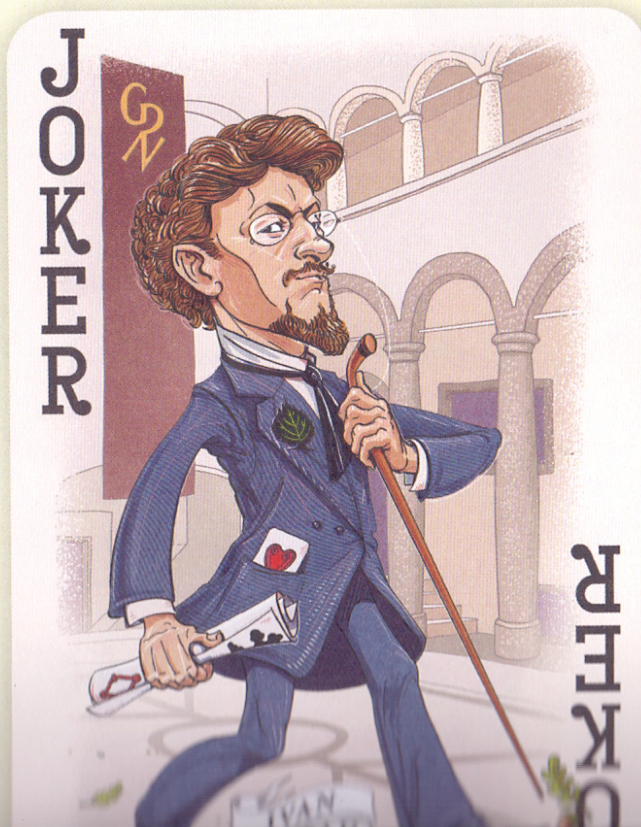
Naše delo je potekalo tako, da smo se ob 9.00 zbrali na platformi Teamsi in preko videokonference začeli izvajati kulturni dan na daljavo. Naši spremljevalki in »kritični prijateljci«, kot ju je imenovala razredničarka, sta bili profesorici Karmen Kanalec in Simona Kert. Razredničarka nas je razdelila v skupine po štiri dijake in dijakinje, določila dva tehnična podpornika in začeli smo z delom. Najprej nam je Vlasta Jemec razložila, zakaj je vodstvo šole izbralo 23. 4. za izvedbo kulturnega dne. Sledil je ogled filma Cirila Horjaka o pripravi serije kart na temo pomembnih oseb iz slovenskega, predvsem pa gorenjskega okolja. Potem smo si ogledali »našega jokerja« Ivana Tavčarja, ki ga je Horjak predstavil v njegovem mladostnem obdobju. Ugotavljali smo, kaj pomeni

jo posamezni detajli na karti, npr. lipov list v gumbnici, hrastov list na tleh, srčna karta v žepu, napis GPN v ozadju ... Nato smo si skupaj ogledali film iz življenja Ivana Tavčarja, naloga prve skupine pa je bila, da predstavi zanimivosti iz Tavčarjevega življenja. Z nekaj zanimivostmi nas je seznanila tudi razredničarka, ki je profesorica slovenščine in ljubiteljica Tavčarja.

Tako smo obdelali ljubezenske dogodivščine našega pisatelja Ivana Tavčarja v njegovem mladostnem obdobju, kakršnega nam prikazuje tudi naš joker, karta, ki smo jo morali obdelati na našem kulturnem dnevu. Tako smo obogatili svoje znanje o znanem slovenskem realističnem pisatelju, saj smo izvedeli veliko novih stvari, ki nam prej niso bile poznane.

Ilustracija: Miha Žibert, 3. Ga

Karova dama Ivana Kobilca

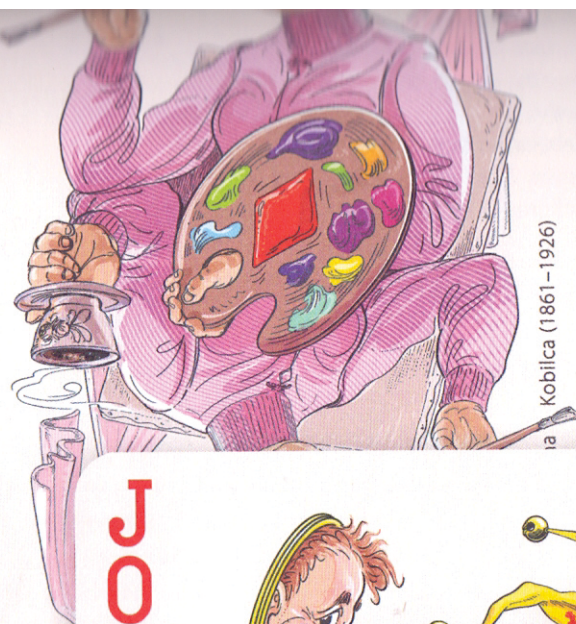
Karova dama, zgodba napeta,
resnoben pogled, ki nekaj obeta,
med prsti čopič, v roki paleta.

Iskrica, Iskra in Iskraemeco

Naše podjetje se ves čas razvija in raste, kot iskrica, ki se razbohoti v plamen. Iskra je nekaj, kar je elektrotehnikom dobro znano. Je simbol začetka nekega procesa. S preobrazbo in željo po napredku je Iskraemeco postal globalno podjetje, ki se mu je z inovativnimi idejami uspelo pozicionirati med vodilna podjetja v industriji. Prizadevamo si, da bi v lokalnem prostoru pustili pozitiven odtis, prispevali k višji kakovosti življenja in bili zgled ostalim deležnikom. Naša podpora izobraževalnim, kulturnim in zdravju koristnim dejavnostim se kaže v povezovanju šol, gospodarstva in različnih podjetij.

Novo znanje, napredek in inovativnost nas povezujejo in spodbujajo k zvedavosti in vztrajnosti. Naj vam druženje ob igranju s kartami predstavlja čas za sprostitve in priložnosti za povezovanje.

...a Kobilca (1861-1926)

J
O
K
E
R

HINKO
SMREKAR
1883-1942

R
E
K
O
J

šalca koleta.

*Karina dama je dama iskriva,
za krzno mar ji ni,
rajši čopič zavihti,
tihožitja, portrete, figure
na platno izliva,
v moškem svetu je prava diva,
njena je slava neminljiva.*

*Naša je dama dama sveta,
kamor pride, povesod je doma.
Dunaj, Pariz, Sarajevo, Ljubljana,
vsaka slika takoj je prodana.*

*Že dolgo je med nami več ni,
pa vendar jo poznamo vsi.
Njen čopič pustil je trajne sledi,
obraz njen pa naš tolar krasi.*

Andreja Grahek, 2. Fa

Iskriva Alma Karlin

Lidija Goljat Prelogar,
ravnateljica Strokovne
Gimnazije ŠC Kranj

Ko so me povabili, da si izberem osebo iz Iskrivih kart, ki me najbolj navdihuje, in na papir zlijem nekaj svojih misli o tej osebi, sem takrat kot iz topa izstrelila, da bo to Alma Karlin.

Zakaj je Alma Karlin tako nenavadna, posebna in po mojem mnenju pojem iskriivosti? Alma je že od otroštva bila telesno šibek otrok, ki je precejšen del svojega otroštva preživela v bolnišnicah, na terapijah, rehabilitacijah, kar je za otroka vsekakor težko. Vendar pa so ravno te omejitve, ovire, zaprti prostori še toliko bolj spodbudili uporniški duh, radovednost, vztrajnost, željo podati se v širni svet, ga raziskovati, se učiti in preprosto – živeti! Živeti življenje, tako kot si to sam želiš. In to je bil prvi korak na poti k iskriivosti. Od telesne šibkosti do neverjetne moči duha in osebnosti, ki si je sama krojila svojo pot. Želja po znanju, ljubezen do jezikov, radovednost in širina duha so jo popeljale na študij številnih tujih jezikov v London, kasneje pa seveda v raziskovanje sveta v najširšem pomenu besede. In tako se je rodila Almina iskriivost ... Biti iskriiv zato zame pomeni biti radoveden, raziskovalen,

ta, novih svetov in nenehne raziskovanja. Alma Karlin je bila pisateljica, svetovna popotnica, poliglotka, neustrašna ženska, ki je na svoji življenjski poti uspešno premagovala lastne omejitve in druge ovire, ki so ji prišle nasproti. Takšne osebe me vedno navdihujejo. Alma je kar osem dolgih let potovala po različnih kontinentih, o tem pisala in veliko objavljala. In naj spomnim, da so to bili časi brez popotniških priročnikov v stilu Lonely Planet, brez predhodnega ogleda potopisne oddaje na National Geographic, brez rezervacije prek interneta, brez organiziranih letalskih prevozov. Na pot so šli samo Alma, njen kovček, kjer je s seboj nosila tudi svoj pisalni stroj, ter obilo poguma in radovednosti. Vseč mi je bilo tudi to, da skozi svoje pisanje Alma ne raziskuje samo dežel v smislu geografije, botanike, spoznavanja različnih družbenih oblik, pač pa govori o življenju, raziskuje odnose, komentira položaj žensk v družbi, govori o vseh stvareh, ki so aktualne in o katerih se lahko pogovarjamo še danes.

Mislím, da je v vsakem izmed nas nekaj Alme Karlin in njene iskriivosti, v vsakem je nekaj upornika, raziskovalca, svetovnega popotnika, optimista ... Od nas pa

pogumen, da je pot pogosto pomembnejša od cilja, pa naj gre pri tem za popotovanje okrog sveta ali le popotovanje skozi življenje. Da se ne bi bali odkriti, kdo dejansko so, kaj jih veseli, kaj si v življenju želijo ... Da je premagovanje lastnih omejitev in ovir pomembno, saj se le tako lahko premaknemo iz cone udobja in s skokom v neznano osebnostno raste mo in gojimo iskriivost.

Edvard Rusjan

konstruktor in pionir letalstva

Aljaž Rogelj,
ravnatelj Srednje tehniške
šole ŠC Kranj

Karla Bulovec Mrak

kiparka in slikarka

Lidija Grmek Zupanc,
ravnateljica Višje strokovne
šole ŠC Kranj

Karla Bulovec Mrak je bila rojena na Bledu. Bila je prva Slovenka, ki se je odločila, da bo postala kiparka. Kiparstvo je lahko metafora za (pre)oblikovanje nekega materiala z rokami, ki ga je umetnica obdelovala v potu svojega obraza, v izdelek pa je vložila svoje znanje in nadarjenost, vdihnila svoj osebni izraz. Kot prva kiparka je utirala poti, ki so bile do takrat namenjene moškim, vztrajno je sledila svojim ciljem. Ni hotela pristati na takratno mišljenje, da kiparstvo ni za ženske. Ni zmogla sprejeti in da ne zmorejo. Njen namen pravzaprav ni bil, da vse to dokazuje, ampak predvsem, da bi lahko izrazila svoj naravni dar za kiparstvo. Nadarjenosti namreč

ne opredeljuje niti spol niti družbeni položaj. S svojim pogumnim delovanjem je pomagala tlakovati pot tudi ostalim umetnicam.

Bila je žena dramatika in pisatelja Ivana Mraka, ki sem ga imela priložnost videti pred davnimi leti v Cankarjevem domu. Bilo je takole: bila sem mlada študentka slovenščine in filozofije in nekateri predavatelji so nam govorili o političnih pritiskih zaradi skupnih jeder. Živelí smo v Jugoslaviji, bilo je leto 1883. Predlog skupnih jeder je zahteval, da bi se čim bolj poenotili učno-vzgojni programi v celi Jugoslaviji. Uresničenje predloga bi v praksi pomenilo, da bi veljal enoten učni program, vsakemu gradivu pa bi bilo namenjenega toliko prostora, kot ga v odstotkih pomeni v celotnem jugoslovanskem prebivalstvu. Lahko si predstavljamo, da bi to za vsebine predmeta slovenščine

na pomenilo skorajda izumrtje, morda bi ostalo le nekaj malega o Prešernu in Cankarju. Nekega popoldneva nam je predavateljica na predavanjih povedala, da gremo v Cankarjev dom na okroglo mizo o skupnih jedrih, da bo tisto tam pomembnejše od predavanj. Nato smo šli. Na okrogli mizi smo lahko poslušali različna stališča, nepozaben vtis na vse pa je naredil precej star moški, v plašču in s palico, s katero si je pomagal pri hoji. Imel je izvrsten in nepozaben nastop proti jedrom, zelo se je razvnel in začel tolči s palico v tla. »Kdo je to, kdo je to?« smo se spraševali. »Mrak, Ivan Mrak,« je nekdo šepnil iz ozadja. Kdor je hotel njegov govor razumeti, je razumel. Z nekaterimi stvarmi ne kupčujemo, ker so sestavni del našega življenja, del naše identitete. Ko nam to naravno pravico nekdo hoče vzeti, jo branimo in se upremo.

ne verjeli v idejo, ki je vsem ljudem izboljšala kakovost življenja.

Danes pa moderna tehnologija v sebi skriva tudi veliko pasti za njene uporabnike. Moderna tehnologija, kot jo poznamo, ni vedno razvita s plemenitim in iskriivim nam-

svojega letala in se s tem vpi-sal v slovensko zgodovino dosežkov. Igranje računalniških igríc bi mu ponudilo takojšen, navidezen uspeh in ga napolnilo z zadovoljstvom, ki pa pravzaprav v snovnem svetu nima nikakršne vrednosti.

Konstruktorje novih letal

kot se tudi danes nad njo navdušuje veliko vas mladih. V takratnem času je bilo letenje po zraku nekaj komaj predsta-

bister, pogumen, duhovni, duhovni in drugačen – biti unikat.

Kaj me osebno navdihuje in imam skupnega z njo? Najbrž bo to ljubezen do učenja, poučevanja, do jezikoslovja, do odkrivanja sve-

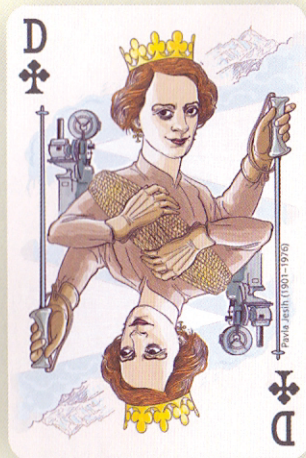
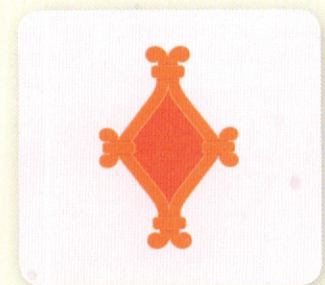
to, odvisno, ali bomo to iskrivost negovali, jo izražali in pustili, da nam obogati življenje. Za svoje dijakinje in dijake si želim, da bi razumeli, da je v življenju pomembno biti radoveden,

Edvard Rusjan je prvič poletel 25. novembra 1909 z dvokrilnim letalom lastne konstrukcije. Bil je razvijalec, inovator in raziskovalec v pravem pomenu besede. Navduševal se je nad moderno tehnologijo,

vljivega. Vseeno so Edvard in njegovi somišljeniki pomagali pri razvoju te ideje tako daleč, da danes brez problema letimo večtisočkilometrsko razdalje v zavidljivo kratkem času. Ti razvijalci so resnič-

no, da bi izboljšala in ljudem olajšala vsakdanje življenje. Med mladimi se je pojavil nov trend skokovite uporabe socialnih omrežij, prav tako pa po statistikah mladi veliko časa preživijo za računalnikom pri igranju računalniških igrice. Računalnik bi lahko našemu Edvardu Rusjanu omogočil ogromno orodij, s katerimi bi lahko poenostavil svoje preračune, narisal in zmodeliral izdelek v 3D programu namesto risanja na papir, lahko bi naredil simulacije aerodinamičnosti oblike krila, da bi letel še bolj učinkovito in še dlje. V kolikor pa bi uporabljal računalnik za namene socialnega mreženja in le igral letalske igrice pa verjetno nikoli ne bi izdelal

stični ali gorski turi (še zlasti zimski), kot zaviti se v toplo odejo, brati knjigo ali si ogledati kvaliteten film?

Iskrivost alpinistke in kinematografke Pavle Jesih

Nada Šmid,
ravnateljica SESGS

Pogled mi drsi po podobah znamenitih Gorenjk in Gorenjcev, upodobljenih na Iskrivih kartah. Med seboj tako različni, pa tudi podobni, zaznamovani z obdobji, v katerih so živeli in delovali, pa kljub temu nad in izven njihovega časa. Osveščeni z vizionarstvom, strastjo, vztrajnostjo, neizmerno ustvarjalno močjo, radovednostjo,

srčnostjo in širino nemirnega duha, ki jih je neprestano potiskal na skrajne meje njim lastnim širokim obzorjem.

Pogled mi zastane na podobi Pavle Jesihove; alpinistke, katere vzponi so po skoraj stoletju še vedno vrednoteni kot izjemni vrhunski dosežki slovenskega ženskega alpinizma. Sprašujem se, zakaj me je pritegnila prav njena podoba.

Vsake toliko časa se v medijih pojavijo polemike o smisel-

nosti početja vrhunskih plezalcev, o njihovem izpostavljanju smrtni nevarnosti in nenehnem izzivanju usode.

Ko tudi sam izkusiš občutke ob in po uspešno opravljenem alpinističnem vzponu, nekoliko bolj razumeš vzgibe, ki so Pavlo Jesihovo vodili po osteh njihovih gora.

Prepričana sem, da so se začetni vzgibi tekmovalnosti po osvajanju prvenstvenih smeri pri Jesihovi porazgubili in da

so jih nadomestili občutki nepopisnega miru, ki te objame in zajame, ko izplezaš iz smeri; ko se občutja miru zlijejo s prostranstvo prečudovitih pogledov in razgledov, ko te ob vsem tem preplavijo še občutki moči, zmagoslavja in zadovoljstva, da sta tvoj duh in telo zmogla napore, ki jih je pred tebe postavila gorska stena.

Popolni mir, ki se na vrhu naseli vate in te zlije z naravo, je, tako menim na podlagi lastne

izkušnje, verjetno pripomogel in podžgal alpinistično strast tudi v Pavli Jesih, da je znova in znova preizkušala meje svoje vzdržljivosti, volje, poguma in strasti. Nenazadnje so jo te lastnosti odlikovale tudi pri izvajanju dejavnosti, ki jih je kot prva lastnica kinematografa v Sloveniji, v času, ko podjetništvo ni bilo družbeno najbolj sprejemljivo, uspešno izvajala.

Kaj je lepšega (vsaj meni), po uspešno opravljeni alpini-

stični ali gorski turi (še zlasti zimski), kot zaviti se v toplo odejo, brati knjigo ali si ogledati kvaliteten film?

Čeprav naše izredne alpinistke in podjetnice osebno nisem poznala, mi je nekako blizu. Blizu, ker se je njeno življenje prepletalo z lepoto prostranih obzorij in lepoto filmske umetnosti, prav tako kot se meni na moji življenjski poti prepletajo neizmerno uživanje v aktivnostih v naravi in delo v pedagoškem poklicu, ki je specifično le z njim lastnim zadovoljstvom ob uspehih dijakov.

ZNANJE

OD ŽIGE ZOISA DO ŠOLSKEGA CENTRA KRANJ

ZA RAZUMEVANJE PLOVANJA KVANTNIIH RACUNALNIKOV.

J
OSIP PLEMELJ, 1873–1967
DIGITALNA PISMENOST

IZ BLUBINE IZPILITI O, PREKRASNA JE NARAVA!

D
JOSIPINA TURNOGRAJSKA, 1833–1854
KOMUNIKACIJA V MATERNEM JEZIKU

POSTUPNO FOTOGRAFIRANJA IN NABEVL PRVI SELFI V ZGODOVINI.

J
JANEZ PUHAR, 1814–1864
KOMPETENCE V MATEMATIKI, NARAVOSLOVJU IN TEHNOLOGIJI

LJUBLJANA V BARBAREI DRPAJI POUČEVALA NEMSCINO, TO JE BIL TAKRAT NEKAJ NOVEGA.

D
ANGELA PISKERNIK, 1886–1967
OSEBNOSTNA IN DRUŽBENA KOMPETENCA

NISEM BIL LE PISATELJ, AMPAK TUDI POSLANEC, ŽUPAN, USTANOVITELJ VEČ DRUŠTEV ...

PO MOJEM BO LAŽJE, ČE VAM Povem, KATERE DRUŽBENE IN POLITIČNE FUNKCIJE NISEM IMEL.

J
IVAN TAVČAR, 1851–1923
SOCIALNE IN DRŽAVLJANSKE KOMPETENCE

BILA SEM LASTNICA NAJVEČJE VERIGE KINEMATOGRAFOV V KRALJEVINI JUGOSLAVIJI.

D
PAVLA JESIH, 1901–1976
INOVATIVNOST IN PODJETNOST

MORDA RES NISEM IZ KRANJSKE, A SI TOLE KOMPETENCO ZASLUŽIM 12-KRAT!

J
ALMA KARLIN, 1889–1950
KOMUNIKACIJA V TUJEM JEZIKU

A STE VI RESNI? IZJAVO RABTE?

K
FRANCE PREŠEREN, 1800–1849
KULTURNA ZAVEST IN IZRAŽANJE

POMNITE: KLJUČNE KOMPETENCE BODO V EU VEDNO BOLJ POMEMBNE*.

BREZ SKRBI.

V ŠOLSLEM CENTRU KRANJ NIKOLI NISO IMELI TEŽAV NE Z ZNANJEM NE S KOMPETENCAMI.

RAZŠIRI SVOJE ZNANJE, PRIDABI SI VEŠČINE IN SE PRIDRUŽI PANTEONU VELIKIH KRANJIC IN KRANJCEV!

* Sistem kompetenc ima po mnenju nekaterih strokovnjakov za učenje resne pomanjkljivosti. Profesor didaktike dr. Damijan Štefanc je o tem leta 2012 napisal celo knjigo. Njegovo kritiko bi na kratko lahko povzeli takole:

PREPRIČAN SEM, DA V IZOBRAŽEVANJU NE POTREBUJEMO KONCEPTA KOMPETENC, TEMVEČ MORAMO UVELJAVITI STANDARDE ZNANJA.